



P9_TA(2023)0082

Relațiile UE-Azerbaidjan

Rezoluția Parlamentului European din 15 martie 2023 referitoare la relațiile UE-Azerbaidjan (2021/2231(INI))

(C/2023/405)

Parlamentul European,

- având în vedere Convenția europeană a drepturilor omului din 1950, ratificată de Azerbaidjan în 2002,
- având în vedere Pactul internațional din 1966 cu privire la drepturile civile și politice,
- având în vedere Convenția din 1984 împotriva torturii și a altor pedepse ori tratamente crude, inumane sau degradante,
- având în vedere rezoluțiile Consiliului de Securitate al Organizației Națiunilor Unite (CSONU) nr. 822 din 30 aprilie 1993, 853 din 29 iulie 1993, 874 din 14 octombrie 1993 și 884 din 12 noiembrie 1993,
- având în vedere rezoluțiile ONU privind războiul actual din Ucraina, și anume ES-11/1 și ES-11/2 din martie 2022, ES-11/3 din aprilie 2022 și ES-11/4 din octombrie 2022,
- având în vedere hotărârile Curții Internaționale de Justiție (CIJ) din 7 decembrie 2021,
- având în vedere activitățile copreședinților Grupului de la Minsk al Organizației pentru Securitate și Cooperare în Europa (OSCE),
- având în vedere rezoluția sa din 16 februarie 2006 referitoare la patrimoniul cultural din Azerbaidjan ⁽¹⁾, rezoluția sa din 20 mai 2021 referitoare la situația prizonierilor de război în urma celui mai recent conflict dintre Armenia și Azerbaidjan ⁽²⁾, rezoluția sa din 17 februarie 2022 referitoare la punerea în aplicare a politicii externe și de securitate comune – raportul anual pe 2021 ⁽³⁾, rezoluția sa din 10 martie 2022 referitoare la distrugerea patrimoniului cultural din Nagorno-Karabah ⁽⁴⁾, rezoluția sa din 8 iunie 2022 referitoare la securitatea în zona Parteneriatului estic și rolul politicii de securitate și apărare comune ⁽⁵⁾ și rezoluția sa din 19 ianuarie 2023 referitoare la consecințele umanitare ale blocadei din Nagorno-Karabah ⁽⁶⁾,
- având în vedere hotărârile Curții Internaționale de Justiție din 22 februarie 2023 privind aplicarea Convenției internaționale privind eliminarea tuturor formelor de discriminare rasială (Armenia/ Azerbaidjan și Azerbaidjan/ Armenia),
- având în vedere acordul de stabilizare și de asociere, încheiat la 22 aprilie 1996, între Comunitățile Europene și statele membre ale acestora, pe de o parte, și Republica Azerbaidjan, pe de altă parte ⁽⁷⁾,
- având în vedere recomandarea nr. 1/2018 a Consiliului de cooperare UE-Azerbaidjan din 28 septembrie 2018 privind prioritățile parteneriatului UE-Azerbaidjan ⁽⁸⁾,
- având în vedere recomandarea sa din 4 iulie 2018 adresată Consiliului, Comisiei și Vicepreședintei Comisiei/Înaltei Reprezentante a Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate (VP/ÎR) privind negocierile referitoare la Acordul cuprinzător UE-Azerbaidjan ⁽⁹⁾,
- având în vedere recomandarea sa din 15 noiembrie 2017 privind Parteneriatul estic, în pregătirea summitului din noiembrie 2017 ⁽¹⁰⁾,

⁽¹⁾ JO C 290 E, 29.11.2006, p. 421.

⁽²⁾ JO C 15, 12.1.2022, p. 156.

⁽³⁾ JO C 342, 6.9.2022, p. 148.

⁽⁴⁾ JO C 347, 9.9.2022, p. 198.

⁽⁵⁾ JO C 493, 27.12.2022, p. 70.

⁽⁶⁾ Texte adoptate, P9_TA(2023)0012.

⁽⁷⁾ JO L 246, 17.9.1999, p. 3.

⁽⁸⁾ JO L 265, 24.10.2018, p. 18.

⁽⁹⁾ JO C 118, 8.4.2020, p. 158.

⁽¹⁰⁾ JO C 356, 4.10.2018, p. 130.

- având în vedere comunicarea comună din 18 martie 2020 a Comisiei și a Înalțului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate intitulată „Politica privind Parteneriatul estic după 2020 – Consolidarea rezilienței – un Parteneriat estic care produce rezultate pentru toți” (JOIN(2020)0007),
- având în vedere Consiliul de cooperare UE-Azerbaidjan din 19 iulie 2022 și documentul de lucru comun al serviciilor Comisiei din 14 iulie 2022 intitulat „Raport de punere în aplicare a cooperării privind Azerbaidjanul” (SWD(2022) 0197),
- având în vedere avizul comun al Comisiei de la Veneția și al Direcției Generale pentru Drepturile Omului și statul de drept (DGI) a Consiliului Europei referitor la Legea privind mass-media, adoptat de Comisia de la Veneția în cadrul celei de-a 131-a sesiuni plenare din 17-18 iunie 2022,
- având în vedere rezoluția sa din 9 martie 2022 referitoare la ingerințele externe în toate procesele democratice din cadrul Uniunii Europene, inclusiv dezinformarea ⁽¹¹⁾,
- având în vedere declarațiile președintelui Consiliului European Charles Michel din 14 decembrie 2021 și din 6 aprilie 2022, declarațiile sale de presă din 22 mai 2022 și din 31 august 2022 în urma reuniunii trilaterale cu președintele Ilham Aliiev și prim-ministrul Nikol Pașinian, precum și declarația din 6 octombrie 2022 în urma reuniunii cvadrilaterale dintre președintele Aliiev, prim-ministrul Pașinian, președintele Macron și președintele Michel,
- având în vedere declarația referitoare la Nagorno-Karabakh din 19 noiembrie 2020 a Înalțului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate în numele Uniunii Europene,
- având în vedere raportul comisarei Consiliului Europei pentru Drepturile Omului în urma vizitei sale în Azerbaidjan din perioada 8-12 iulie 2019 ⁽¹²⁾,
- având în vedere rezoluția sa din 17 ianuarie 2019 referitoare la Azerbaidjan, în special la cazul lui Mehman Huseynov ⁽¹³⁾, precum și celelalte rezoluții referitoare la Azerbaidjan, în special cele privind situația drepturilor omului și statul de drept,
- având în vedere rezoluția provizorie a Consiliului Europei privind executarea hotărârilor Curții Europene a Drepturilor Omului, Grupul Mammadli contra Azerbaidjanului, din 22 septembrie 2022,
- având în vedere raportul organismului independent de investigare a acuzațiilor de corupție din cadrul Adunării Parlamentare a Consiliului Europei din 15 aprilie 2018,
- având în vedere ordonanța CIJ privind aplicarea Convenției internaționale privind eliminarea tuturor formelor de discriminare rasială (Armenia/Azerbaidjan) din 7 decembrie 2021,
- având în vedere rapoartele Comisiei Europene împotriva Rasismului și Intoleranței din cadrul Consiliului Europei, în special raportul de monitorizare de țară din 2016 referitor la Azerbaidjan,
- având în vedere raportul Adunării Parlamentare a Consiliului Europei („PACE”) intitulat „Presupuse încălcări ale drepturilor persoanelor LGBTI în Caucazul de Sud” ⁽¹⁴⁾,
- având în vedere avizul referitor la Azerbaidjan al Comitetului consultativ al Consiliului Europei pentru Convenția-cadru pentru protecția minorităților naționale, publicat la 4 februarie 2019,
- având în vedere rapoartele „Freedom in the World” (Libertatea în lume) și „Nations in Transit” (Țări în tranzit) din 2022 ale Freedom House,
- având în vedere programul indicativ multianual al Comisiei pentru Azerbaidjan (2021-2027),
- având în vedere documentul de lucru comun al serviciilor Comisiei din 2 iulie 2021 intitulat „Redresare, reziliență și reformă: prioritățile Parteneriatului estic după 2020” (SWD(2021)0186),
- având în vedere memorandumul de înțelegere privind un parteneriat strategic între UE și Azerbaidjan în domeniul energiei, semnat la 18 iulie 2022,
- având în vedere Comunicarea comună a Comisiei și a Înalțului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate din 8 iunie 2016 intitulată „Către o strategie a UE pentru relațiile culturale internaționale” (JOIN(2016) 0029),
- având în vedere dialogurile bilaterale regulate la nivel înalt privind securitatea, energia și transporturile între UE și Azerbaidjan,
- având în vedere indicele pe 2021 al Parteneriatului estic,

⁽¹¹⁾ JO C 347, 9.9.2022, p. 61.

⁽¹²⁾ <https://rm.coe.int/report-on-the-visit-to-azerbaijan-from-8-to-12-july-2019-by-dunja-mija/168098e108>.

⁽¹³⁾ JO C 411, 27.11.2020, p. 107.

⁽¹⁴⁾ <https://pace.coe.int/en/files/29711/html>.

- având în vedere Planul economic și de investiții publicat la 2 iulie 2021,
 - având în vedere articolul 54 din Regulamentul său de procedură,
 - având în vedere raportul Comisiei pentru afaceri externe (A9-0037/2023),
- A. întrucât, timp de peste trei decenii, conflictul din Nagorno-Karabakh, precum și războiul dintre Armenia și Azerbaidjan, aflate încă în derulare, s-au soldat cu zeci de mii de victime, distrugeri imense, inclusiv a unor situri culturale și religioase, și strămutarea a sute de mii de persoane;
- B. întrucât confruntările militare mortale dintre Azerbaidjan și Armenia continuă să izbucnească în mod periodic; întrucât declarația de încetare a focului din 9 noiembrie 2020, introdusă în urma războiului de 44 de zile purtat de Azerbaidjan în 2020, nu a fost pusă în aplicare pe deplin; întrucât, în plus, nu s-a respectat de mai multe ori încetarea focului, ceea ce a dus la sute de victime și la ocuparea de către trupele azere a teritoriului suveran armean din estul și sud-estul țării; întrucât traficul civil dintre Armenia și Nagorno-Karabakh pe coridorul Lachin este blocat din decembrie 2022, ceea ce are un impact negativ asupra livrărilor de alimente și a altor aprovizionări esențiale în regiune;
- C. întrucât, în urma confruntărilor din septembrie 2022, au apărut acuzații privind supunerea a numeroși prizonieri de război armeni la abuzuri fizice și la acte de umilire; întrucât au apărut și alte acuzații privind acte de tortură și alte abuzuri comise de forțele azere asupra civililor armeni, inclusiv asupra vârstnicilor, precum și un caz de execuție extrajudiciară în prima parte a anului 2021; întrucât au ieșit la lumină și acuzații privind cel puțin alte zece execuții extrajudiciare ale unor soldați și civili armeni comise în 2020 și în prima parte din 2021;
- D. întrucât trupele ruse de menținere a păcii trimise în regiune nu au avut disponibilitatea și capacitatea de a preveni noi atacuri din partea Azerbaidjanului, iar prezența lor a scăzut constant, în special de la izbucnirea războiului criminal de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei;
- E. întrucât războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei a avut implicații pentru Caucazul de Sud și a complicat și mai mult situația securității din regiune;
- F. întrucât UE s-a angajat să promoveze activ o regiune a Caucazului de Sud sigură, stabilă, pașnică și prosperă, care să aibă legături economice, politice și culturale puternice cu UE; întrucât UE este pregătită să joace un rol activ ca partener comercial fiabil și intermediar onest în medierea unui acord de pace durabil între Armenia și Azerbaidjan, bazându-și acțiunea pe promovarea democrației, a statului de drept și a respectării drepturilor omului;
- G. întrucât UE sprijină soluționarea pașnică, prin mijloace diplomatice, a oricăror conflicte regionale nerezolvate;
- H. întrucât au avut loc reuniuni la nivel înalt la Bruxelles între președintele Aliev și prim-ministrul Pașinian, mijlocite de președintele Charles Michel, care au condus la asumarea unor angajamente;
- I. întrucât, în urma reuniunii cvadrilaterale dintre președintele Aliev, prim-ministrul Pașinian, președintele Macron și președintele Michel din 6 octombrie 2022 de la Praga, UE a desfășurat o capacitate temporară de monitorizare de-a lungul părții armenie a frontierei internaționale cu Azerbaidjanul, cu obiectivul de a monitoriza, analiza și raporta situația din regiune;
- J. întrucât, în martie 2022, Azerbaidjanul a propus cinci principii de bază pentru normalizarea relațiilor sale cu Armenia, și anume: recunoașterea reciprocă a integrității teritoriale, inviolabilitatea frontierelor și independența politică, confirmarea reciprocă a absenței revendicărilor teritoriale între cele două țări, obligația de a se abține de la amenințarea reciprocă a securității naționale, delimitarea și demarcarea frontierei de stat dintre Armenia și Azerbaidjan și deschiderea legăturilor de transport; întrucât, deși Armenia și-a exprimat acordul provizoriu privind aceste principii, ulterior, a răspuns cu principii suplimentare, printre care se numără securitatea și drepturile etnicilor armeni din Nagorno-Karabakh, stabilirea statutului final al regiunii, eliberarea persoanelor deținute și restabilirea comunicațiilor;
- K. întrucât, pentru a readuce relațiile dintre Armenia și Azerbaidjan la normal pe durată lungă și pentru a construi baza unei păci durabile și juste, trebuie ca toate violențele să înceteze și trebuie soluționate toate cauzele profunde ale conflictelor, iar acordurile la care au ajuns cele două părți trebuie puse în aplicare pe deplin pentru a asigura dezvoltarea ambelor țări; întrucât un astfel de obiectiv poate fi atins numai dacă autoritățile din Armenia și Azerbaidjan garantează coexistența pașnică, securitatea și respectarea drepturilor minorităților;

- L. întrucât conflictele armate dintre Armenia și Azerbaidjan au avut un impact catastrofal asupra patrimoniului cultural, religios și istoric al întregii regiuni;
- M. întrucât în ordonanța CIJ din 7 decembrie 2021 au fost formulate acuzații grave cu privire la implicarea autorităților azere în distrugerea cimitirelor, bisericilor și monumentelor istorice din Nagorno-Karabah; întrucât, în temeiul acestei ordonanțe, Armenia este obligată să ia toate măsurile necesare pentru a preveni incitarea și promovarea urii rasiale îndreptate împotriva persoanelor de origine națională sau etnică azeră;
- N. întrucât bilanțul Azerbaidjanului în ceea ce privește respectarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale este încă foarte negativ și trebuie îmbunătățit înainte ca UE să își aprofundeze parteneriatul politic și energetic cu această țară;
- O. întrucât UE și Azerbaidjanul au convenit, prin acordul de parteneriat și cooperare din 1996, asupra principiului general al respectării democrației, a principiilor dreptului internațional și a drepturilor omului; întrucât părțile s-au angajat să coopereze pentru respectarea și promovarea drepturilor omului, în special a drepturilor minorităților;
- P. întrucât, încălcând Constituția Azerbaidjanului, care prevede libertatea de întrunire pașnică și de asociere, autoritățile azere limitează în mod sistematic și sever aceste libertăți, creând condiții care conduc la o interdicție de facto a întrunirii; întrucât spațiul pentru activism independent, jurnalism critic și activitate politică a opoziției a fost sever restricționat în Azerbaidjan; întrucât numeroși activiști, apărători ai drepturilor omului și jurnaliști au fost arestați și închiși în temeiul unor legi și reglementări care limitează activitățile grupurilor independente;
- Q. întrucât în Azerbaidjan încă nu există un sistem judiciar independent, iar interferența în activitatea și independența avocaților este generalizată; întrucât relele tratamente sunt frecvente în arestul poliției, fiind aplicate, conform mărturiilor, pentru a obține mărturisiri forțate, deținuților fiindu-le refuzat accesul la familie, la avocați independenți sau la îngrijiri medicale independente; întrucât autoritățile ignoră în general acuzațiile de tortură și alte rele tratamente suferite în arest, astfel încât aceste practici continuă cu impunitate;
- R. întrucât autoritățile azere limitează în permanență pluralitatea mass-mediei și libertatea de exprimare; întrucât oponenții politici ai guvernului, activiștii din domeniul drepturilor omului și jurnaliștii sunt ținta unor discursuri de incitare la ură și a violenței motivate politic și sunt încarcerați în mod arbitrar; întrucât cazurile lor nu sunt suficient investigate; întrucât, în iulie 2021, *Organized Crime and Corruption Reporting Project* (Proiectul pentru relatări cu privire la criminalitatea organizată și corupție) a raportat că jurnaliștii azeri sunt urmăriți prin programul de spionaj Pegasus al NSO;
- S. întrucât indicele Rainbow al Asociației internaționale a persoanelor LGBTI Europa arată că Azerbaidjanul înregistrează cele mai mari lacune în materie de legislație și de politici destinate protejării persoanelor LGBTIQ, ocupând ultimul loc în acest sens dintre toate țările din Consiliul Europei; întrucât discursurile de incitare la ură și infracțiunile motivate de ură împotriva persoanelor LGBTIQ din Azerbaidjan persistă și, din cauza lipsei de încredere în autoritățile de aplicare a legii și a lipsei lor de acțiune, ele rămân de obicei neraportate și nepedepsite; întrucât PACE a adoptat în 2022 o rezoluție privind încălcarea drepturilor persoanelor LGBTIQ în Caucazul de Sud și a trimis autorităților o serie de solicitări de reformare a legislației în vederea abordării acestor încălcări;
- T. întrucât Azerbaidjanul nu și-a îndeplinit obligația de diligență necesară de a preveni, a investiga și a pedepsi violența împotriva femeilor și de a asigura măsuri juridice eficace; întrucât violența de gen rămâne foarte răspândită, dar subraportată în Azerbaidjan; întrucât rata feminicidului a crescut, iar feminicidul este adesea premeditat de membrii familiei; întrucât există în continuare lacune serioase în răspunsul oficialităților la feminicide, inclusiv o lipsă de protecție și de căi de atac juridice pentru a sprijini persoanele supraviețuitoare;
- U. întrucât femeile apărătoare ale drepturilor omului sunt persecutate sistematic și se confruntă cu amenințări, constrângeri, bătăi aplicate de poliție, încălcări ale dreptului la viață privată și campanii de defăimare bazate pe gen pentru a le discredita și a le reduce la tăcere; întrucât jurnalistele și alte femei din domeniul mass-media se confruntă cu pericole specifice genului, inclusiv cu abuzuri sexiste, misogine și degradante, cu amenințări, intimidare, hărțuire și agresiune și violență sexuală;
- V. întrucât corupția este larg răspândită în Azerbaidjan; întrucât un raport al organismului independent de investigare a acuzațiilor de corupție din cadrul PACE din 15 aprilie 2018 a stabilit că „mai mulți foști membri ai PACE ... au acționat contrar codului de conduită al PACE” și că „unii membri actuali și foști membri ai PACE s-au implicat în activități cu componente de corupție” în favoarea Azerbaidjanului;

- W. întrucât Caucazul de Sud deține un rol strategic pe piața mondială a energiei, iar Azerbaidjanul este un furnizor strategic de energie (în special de petrol și gaze) pentru UE; întrucât această țară devine din ce în ce mai importantă în acest rol, dată fiind nevoia UE de a-și diversifica sursele de aprovizionare cu energie;
- X. întrucât UE sprijină cooperarea economică mai strânsă cu Azerbaidjanul prin intermediul politicii europene de vecinătate (PEV) și prin inițiativa Parteneriatului estic; întrucât UE este partenerul comercial principal al Azerbaidjanului și sprijină aderarea acestei țări la OMC, precum și diversificarea, digitalizarea și decarbonizarea economiei azere;
- Y. întrucât este necesar să se asigure o conectivitate între Europa și Asia, care să permită evitarea traversării teritoriului rus; întrucât Azerbaidjanul ocupă o poziție strategică pentru promovarea conectivității eurasiatice; întrucât realizarea unor coridoare comerciale și energetice eficiente între Europa și Asia reprezintă o chestiune de interes major pentru UE, astfel cum o arată Conferința privind conectivitatea dintre UE și Asia Centrală, desfășurată la Samarkand la 18 noiembrie 2022;
- Z. întrucât negocierile privind un nou acord de parteneriat între UE și Azerbaidjan se desfășoară din 2017; întrucât noul acord dintre UE și Azerbaidjan ar trebui să promoveze interesele UE în regiune, dar și drepturile omului, standardele și principiile democratice, creșterea și dezvoltarea economică,

Soluționarea conflictelor și readucerea la normal a relațiilor Armenia-Azerbaidjan

1. consideră că conflictul armat dintre Armenia și Azerbaidjan privind Nagorno-Karabakh, care a provocat de-a lungul anilor suferințe și distrugeri uriașe, a împiedicat mult dezvoltarea și stabilitatea întregii regiuni a Caucazului de Sud și afectează stabilitatea europeană în sens larg; este convins că o pace durabilă între Armenia și Azerbaidjan nu poate fi obținută pe calea armelor și a amenințării de a recurge la forță, ci necesită o soluționare cuprinzătoare pe cale politică, în concordanță cu dreptul internațional, inclusiv cu principiile consacrate în Carta ONU, cu Actul final de la Helsinki al OSCE din 1975, în special cele trei principii de neutilizare a forței, integritate teritorială, egalitate în drepturi și autodeterminare, cu principiile de bază din 2009 ale Grupului de la Minsk al OSCE și cu toate acordurile încheiate între cele părți, inclusiv Declarația de la Alma Ata din 1991; reafirmă că, pentru a fi eficace, un tratat de pace cuprinzător trebuie să includă dispoziții care să garanteze integritatea teritoriului suveran armean, drepturile și securitatea populației armenice care locuiește în Nagorno-Karabakh și în alte zone afectate de conflict, precum și întoarcerea rapidă și sigură la casele lor a tuturor refugiaților și persoanelor strămutate în interiorul țării; invită comunitatea internațională să rămână atentă la acest conflict, care are consecințe la nivelul stabilității și securității din întreaga regiune;
2. salută numeroșii pași făcuți de conducătorii armeni și azeri pentru a-și depăși neînțelegerile și a ajunge la o pace durabilă și sustenabilă în regiune și îi felicită pentru angajamentul lor susținut din cadrul negocierilor actuale; denunță, în acest sens, comportamentul liderilor azeri care zădărnicesc aceste eforturi, în special prin amenințări explicite cu noi atacuri, încălcări frecvente ale frontierelor, revendicări teritoriale privind așa-numitul Azerbaidjan de Vest sau răspândirea discursurilor de incitare la ură împotriva populației armenice, în special în educație; îndeamnă conducerea azeră să pună capăt acestui comportament și îndeamnă ambele părți să nu piardă elanul, să stabilească acțiuni concrete de întreprins în continuare și să asigure un mediu sigur, securizat și prosper, în beneficiul tuturor grupurilor etnice din regiune;
3. condamnă cu fermitate cea mai recentă agresiune armată de amploare a Azerbaidjanului din septembrie 2022 asupra mai multor ținte de pe teritoriul suveran al Armeniei, care a constituit o încălcare gravă a declarației de încetare a focului din noiembrie 2020 și a angajamentelor anterioare, inclusiv a celor asumate în cadrul negocierilor mediate de UE; condamnă incursiunile militare efectuate peste granița nedelimitată începând din mai 2021; îndeamnă toate forțele să revină la pozițiile lor inițiale; denunță orice încercări de subminare a procesului de pace și îndeamnă toate părțile la conflict să se abțină de la folosirea forței; reafirmă că integritatea teritorială a Armeniei și a Azerbaidjanului trebuie respectată pe deplin de toate părțile implicate; subliniază disponibilitatea UE de a se implica mai activ în soluționarea conflictelor prelungite din regiune; este profund îngrijorat de blocada în desfășurare a coridorului Lachin; îndeamnă Azerbaidjanul să asigure libertatea și securitatea circulației de-a lungul acestui coridor, așa cum se prevede în declarația trilaterală din 9 noiembrie 2020; subliniază obligațiile Azerbaidjanului în temeiul hotărârii Curții Internaționale de Justiție din 22 februarie 2023, potrivit căreia Azerbaidjanul trebuie să ia toate măsurile de care dispune pentru a asigura circulația neîngrădită a persoanelor, vehiculelor și mărfurilor de-a lungul coridorului Lachin în ambele direcții; invită Armenia și Azerbaidjan să abordeze toate preocupările legate de funcționarea coridorului Lachin prin dialog și consultări cu toate părțile implicate; salută întâlnirea recentă dintre o delegație oficială a Azerbaidjanului și rezidenții armeni din Nagorno-Karabakh pentru a discuta chestiuni legate de redeschiderea coridorului Lachin; invită Consiliul ca, în cazul în care hotărârea Curții Internaționale de Justiție din 22 februarie 2023 nu este pusă imediat în aplicare, să impună sancțiuni specifice împotriva reprezentanților guvernului din Azerbaidjan;

4. îndeamnă Armenia și Azerbaidjan să pună pe deplin în aplicare declarația tripartită de încetare a focului din 9 noiembrie 2020, în toate aspectele sale; subliniază necesitatea de a face să avanseze discuțiile privind viitorul tratat de pace, de a aborda cauzele profunde ale conflictului și de a se abține de la orice acte care ar putea duce la o noi escalade ale acestuia; insistă asupra necesității urgente de abținere de la orice retorică ostilă sau de la orice acțiune care ar putea fi percepută ca instigând la ură sau violență directă sau ca susținând impunitatea sau de la acțiuni care riscă să submineze eforturile de instituire și promovare a unui climat favorabil încrederii și reconcilierii, cooperării și păcii durabile, inclusiv a contactelor între oameni; subliniază că trebuie să se ia urgent măsuri sporite și credibile de consolidare a încrederii pentru a lupta împotriva polarizării, a lipsei de încredere, a discursurilor de incitare la ură și a altor retorici incendiarie; este de părere că consecințele acestor ostilități și prezența trupelor ruse de menținere a păcii afectează și ele evoluțiile politice din regiune; își exprimă îngrijorarea cu privire la prezența așa-numitelor „forțe de menținere a păcii” ale Rusiei și la potențialul lor impact asupra evoluțiilor politice din Caucazul de Sud și asupra viitorului agendei de reforme din regiune;

5. salută angajamentul Azerbaidjanului de a normaliza relațiile cu Armenia, inclusiv propunerea, în martie 2022, a cinci principii de bază, și invită cele două părți să găsească o soluție viabilă de conectare a regiunii Nahicevan cu restul Azerbaidjanului; reamintește angajamentul Armeniei de a-și retrage forțele armate și de garanta conexiuni de transport sigure între regiunile vestice ale Republicii Azerbaidjan și Republica Autonomă Nahicevan, astfel încât să se asigure circulația liberă a cetățenilor, a vehiculelor și a mărfurilor în ambele direcții; observă cu îngrijorare nivelul redus de acuratețe al hărților de mine furnizate; invită Comisia să mobilizeze asistență pentru operațiunile de deminare umanitară în Nagorno-Karabakh;

6. invită Armenia și Azerbaidjanul să realizeze o pace și o reconciliere de durată prin instituirea unui mecanism de justiție de tranziție ca un pas de consolidare a încrederii în direcția recunoașterii suferinței de ambele părți și să depună eforturi în direcția reconcilierii pe baza unei evaluări factuale a evenimentelor care au avut loc în timpul conflictului armat, începând din 1988; recomandă ca UE să sprijine și să contribuie la facilitarea acestei activități în colaborare cu alte organisme, cum ar fi ONU, Consiliul Europei, OSCE, Comitetul Internațional al Crucii Roșii (CICR) și alte organizații internaționale relevante;

7. reamintește că poziția pasivă a UE în timpul războiului din 2020 și imediat după acesta a oferit altor actori regionali, cum ar fi Rusia, Iran și Turcia, posibilitatea de a continua să își exercite influența în regiune; reamintește că o diplomatie preventivă europeană mai activă ar fi putut împiedica acest rezultat;

8. subliniază că, de la invazia totală a Ucrainei de către Rusia în februarie 2022, contextul din regiunea Caucaz s-a schimbat, întrucât credibilitatea și capacitatea Rusiei în rolurile sale de mediator și intermediar imparțial s-au erodat; subliniază că Rusia joacă un rol lipsit de onestitate și distructiv în regiune și nu are niciun interes să găsească o soluție pașnică la conflictul având ca obiect regiunea Nagorno-Karabakh, deoarece prelungirea acestuia conferă Moscovei un atu important atât în relația cu Armenia, cât și cu Azerbaidjanul; avertizează, prin urmare, cu privire la orice acord strategic cu Rusia, care ar trebui tratată ca un paria internațional de la invadarea Ucrainei;

9. condamnă rolul expansionist și destabilizator al Turciei în Caucazul de Sud, inclusiv prin trimiterea de mercenari sirieni pentru a lupta de partea Azerbaidjanului împotriva Armeniei în cel de-al doilea război din Nagorno-Karabakh din 2020; consideră că, pentru ca Turcia să joace un rol constructiv în regiune, ar trebui să își reconsidere sprijinul necondiționat pentru Azerbaidjan și să ia măsuri concrete în direcția normalizării relațiilor cu Armenia;

10. sprijină așadar ferm inițiativa președintelui Charles Michel de a convoca și a mijloci reuniuni bilaterale ale liderilor Armeniei și Azerbaidjanului și încurajează activitatea la fața locului a reprezentantului special al UE pentru Caucazul de Sud și criza din Georgia;

11. invită ÎR/VP și Serviciul European de Acțiune Externă (SEAE) să își intensifice eforturile de revitalizare a soluționării pașnice a acestui conflict și să contribuie în mod eficace la aceste eforturi, inclusiv prin sprijin pentru stabilizare, reabilitare postconflict, reconstrucție și măsuri de consolidare a încrederii;

12. îndeamnă guvernele celor două țări să se angajeze pe deplin în elaborarea unui tratat de pace cuprinzător și reciproc acceptabil care ar trebui să abordeze drepturile și securitatea populației armenice din Nagorno-Karabakh, întoarcerea persoanelor strămutate în interiorul țării și a refugiaților și protecția patrimoniului cultural, religios și istoric; salută, în acest sens, reuniunile miniștrilor afacerilor externe din ambele țări din 30 septembrie 2022, de la Geneva, și din 8 noiembrie 2022, de la Washington D.C.; subliniază că ar trebui găsită o soluție juridică viabilă privind drepturile și securitatea populației din Nagorno-Karabakh pentru a asigura soluționarea durabilă a conflictului;

13. invită Azerbaidjanul să asigure siguranța și respectarea drepturilor tuturor minorităților din regiunea Nagorno-Karabakh, aceasta fiind o condiție prealabilă esențială pentru crearea unor condiții care să conducă la reabilitare și reconciliere autentică în urma războiului;

14. salută instituirea comisiilor de delimitare a frontierei dintre Azerbaidjan și Armenia și ia act de progresele înregistrate în procesul de delimitare a frontierelor; subliniază că este important să se organizeze reuniuni ale comisiilor de frontieră mai regulat, pentru a aborda toate chestiunile legate de frontiere, a îmbunătăți situația de securitate și a realiza progrese în ceea ce privește delimitarea; cere ca procesul de demarcare să fie facilitat de la nivel internațional, de către UE, pentru a se asigura credibilitatea, echitatea și durabilitatea;

15. salută munca capacității de monitorizare a UE în Armenia, care și-a încheiat activitățile la 19 decembrie 2022; salută desfășurarea, la 20 februarie 2023, a unei misiuni civile a UE în Armenia în cadrul politicii de securitate și apărare comună de-a lungul părții armene a frontierei internaționale cu Azerbaidjanul, pentru a contribui la stabilitatea în zonele de frontieră ale Armeniei, a promova și consolida încrederea, a mări reziliența și a stabili un dialog între cele două părți; salută disponibilitatea Armeniei de a facilita misiunea de pe teritoriul său și invită și Azerbaidjanul să permită prezența observatorilor UE de partea sa a frontierei;

16. salută asistența umanitară acordată de UE populației afectate de conflict din Nagorno-Karabakh și din apropierea sa și rolul de lider al UE în furnizarea de asistență pentru operațiunile de deminare umanitară în zonele afectate de conflict; solicită Comisiei să asigure finanțare și asistență suplimentară pentru eforturile de deminare, inclusiv echipamente, formare și educația în materie de riscuri; cere să se coopereze mai mult în efortul de deminare cu experți din statele membre și cu organizații neguvernamentale (ONG); invită Armenia să pună la dispoziție hărți precise cu minele plasate în regiunile acum eliberate din Azerbaidjan;

17. invită Comisia să mărească asistența acordată de UE persoanelor aflate în dificultate, inclusiv în Nagorno-Karabakh, să înlesnească punerea în aplicare a unor măsuri mai ambițioase de consolidare a încrederii, să promoveze dialogul interconfesional și interetnic, să protejeze drepturile minorităților și să îmbunătățească contactele interpersonale dintre cetățenii de ambele părți ale frontierei pentru a pune temelia unei coexistențe durabile și pașnice; solicită să se găsească soluții reciproc acceptabile pentru întoarcerea în siguranță a populațiilor strămutate;

18. cere să se acorde acces în Nagorno-Karabakh organizațiilor umanitare internaționale, în special Organizației Națiunilor Unite, și reamintește că în prezent doar CICR i se permite accesul în regiune, ceea ce nu este suficient pentru a putea evalua cu acuratețe condițiile de trai și nevoile populației care locuiește acolo;

19. continuă să fie preocupat de soarta prizonierilor armeni, atât militari, cât și civili, deținuți în timpul și după încheierea conflictului și încă deținuți de Azerbaidjan și salută eliberarea unora dintre aceștia; reamintește că atât Armenia, cât și Azerbaidjanul sunt părți la Convenția de la Geneva (III) privitoare la tratamentul prizonierilor de război, care prevede că prizonierii de război trebuie să fie tratați tot timpul în mod uman și trebuie să fie eliberați și repatriați în mod necondiționat și fără întârziere după încetarea ostilităților active; invită ambele părți să clarifice soarta celor dispăruți și locul dispariției lor și să trateze cadavrele cu demnitate; solicită eliberarea imediată și necondiționată a tuturor deținuților rămași, inclusiv a celor capturați în timpul recentelor confruntări militare, și cere ca aceștia să fie tratați în conformitate cu dreptul internațional umanitar;

20. este consternat de înregistrările apărute care înfățișează forțele armate azere torturând, mutilând și ucigând o femeie armeană înrolată în armată și prizonieri de război armeni neînarmați; cere să se facă o anchetă completă și imparțială a materialelor video pentru a-i identifica pe cei responsabili și a-i trage la răspundere pentru faptele lor; condamnă toate formele de tortură și disparițiile forțate, inclusiv cele comise în timpul conflictelor armate, precum și relele tratamente și profanarea trupurilor neînsuflețite; subliniază că aceste acte încalcă convențiile de la Geneva, care au fost ratificate de Azerbaidjan, și că ar putea să constituie crime de război;

21. deplânge deschiderea așa-numitului Parc al Trofeelor din Baku, inaugurat la 12 aprilie 2021, deoarece acesta subminează încrederea reciprocă dintre Armenia și Azerbaidjan; ia act de decizia de a înlătura figurile de ceară dezumanizante și căștile din Parcul Trofeelor în urma protestelor internaționale vehemente și a acțiunii înaintate de Armenia la CIJ;

22. insistă că ambele state au obligații internaționale de a desfășura investigații independente, prompte, publice și eficace și de a urmări penal toate acuzațiile credibile de încălcări grave ale Convențiilor de la Geneva și alte încălcări ale dreptului internațional și crime de război, pentru a asigura tragerea la răspundere a vinovaților și măsuri de reparare pentru victime;

23. denunță distrugerea patrimoniului cultural, religios și istoric armean și azer care a avut loc încă de la începutul conflictului din Nagorno-Karabakh; solicită ca Azerbaidjanul și Armenia să se abțină de la noi distrageri sau alterări ale patrimoniului și să garanteze că cetățenii nu sunt împiedicați să își exercite libertatea religioasă sau de convingere în această privință; îndeamnă ambele țări să se angajeze în mod real să mențină, să protejeze și să promoveze această bogată diversitate, indiferent de originea sa și fără deturnare sau clasificare rău-voitoare; solicită tragerea la răspundere pentru toate crimele de distrugere și alterare, precum și conservarea și restaurarea siturilor deteriorate, în conformitate cu standardele și indicațiile UNESCO, și o implicare mai mare a comunității internaționale în conservarea patrimoniului cultural, religios și istoric din regiune; solicită Armeniei și Azerbaidjanului să permită urgent și să faciliteze o misiune a UNESCO în ambele țări fără condiții prealabile;

24. subliniază, în acest sens, obligațiile Azerbaidjanului și ale Armeniei în temeiul hotărârii CIJ din 7 decembrie 2021 privind aplicarea de măsuri urgente, care cere Azerbaidjanului să prevină și să pedepsească actele de vandalism și de profanare îndreptate împotriva patrimoniului cultural armean, inclusiv, dar nu numai, împotriva bisericilor și a altor lăcașuri de cult, a monumentelor, siturilor importante, cimitirelor și obiectelor valoroase; insistă ca Azerbaidjanul și Armenia să respecte pe deplin Convenția UNESCO din 1954 pentru protecția bunurilor culturale în caz de conflict armat, cunoscută sub denumirea de Convenția de la Haga din 1954, care le impune părților la un conflict să se abțină de la toate actele de ostilitate îndreptate împotriva bunurilor culturale;

25. încurajează intensificarea contactelor bilaterale dintre autoritățile politice din Armenia și Azerbaidjan, precum și inițiativele care promovează contactele interpersonale între cele două țări, în special la nivelul societății civile, al universităților, al organizațiilor de tineret și al ONG-urilor; subliniază nevoia de a consulta și a coopera cu societatea civilă și cu apărătorii drepturilor omului, în special în ceea ce privește aspecte legate de soluționarea conflictelor, consolidarea păcii, reconciliere și ajutor umanitar, precum și importanța finanțării sustenabile și a libertății unor astfel de organizații de a-și desfășura activitatea fără restricții; solicită, prin urmare, Comisiei să sprijine organizațiile societății civile din Armenia și Azerbaidjan care contribuie cu adevărat la reconciliere;

26. subliniază efectul particular al conflictului asupra femeilor și grupurilor marginalizate, inclusiv creșterea violenței domestice în urma războiului recent, precum și excluderea femeilor din procesul oficial de pace; invită guvernul Azerbaidjanului, precum și mediatorii internaționali, să elimine piedicile din calea participării femeilor, în toate domeniile, și să includă în mod sistematic experte și apărătoare ale drepturilor omului în toate consultările;

27. reamintește că PEV subliniază nevoia de a consolida relațiile dintre vecini și de a promova cooperarea regională;

Drepturile și libertățile fundamentale ale omului

28. reamintește că acordul de parteneriat și cooperare dintre UE și Azerbaidjan din 1996 se bazează pe respectarea democrației și a principiilor dreptului internațional și a drepturilor omului, și că acestea nu au fost protejate în mod sistematic în Azerbaidjan; subliniază că acțiunea externă a UE, inclusiv acordurile acestora cu țări din afara UE, ar trebui să se bazeze pe valorile fundamentale ale Uniunii, în special pe respectarea democrației, a statului de drept și a drepturilor omului; subliniază necesitatea de a condiționa continuarea cooperării dintre UE și Azerbaidjan de progresele efective și tangibile ale țării în ceea ce privește respectarea standardelor internaționale și a angajamentelor internaționale, în special a celor legate de democrație, drepturile omului, statul de drept și libertățile fundamentale, în special libertatea de exprimare și de asociere, buna guvernare, drepturile minorităților, libertatea mass-mediei și egalitatea de gen;

29. observă caracterul multicultural și multireligios al Azerbaidjanului și invită așadar autoritățile azere să își intensifice eforturile pentru a asigura tratamentul nediscriminatoriu al minorităților naționale, precum și să se implice în mod activ în desfășurarea anchetelor și în condamnările pentru infracțiunile motivate de ură pe criterii religioase, de gen sau etnice; invită autoritățile azere să se asigure că toate grupurile minoritare primesc educație în limba lor maternă și că au oportunități egale și reprezentare adecvată în viața politică și culturală, precum și o administrație și mass-media publice; invită Azerbaidjanul să protejeze și să promoveze patrimoniul cultural material și imaterial, limbile și tradițiile minorităților sale naționale;

30. evidențiază observațiile de încheiere la rapoartele 10-12 privind Azerbaidjanul formulate de Comitetul ONU pentru eliminarea discriminării rasiale la 30 august 2022, prin care acesta și-a exprimat îngrijorarea față de incitări la ură rasiale și propagarea de stereotipuri rasiste împotriva persoanelor cu cetățenie sau etnie armeană, inclusiv pe internet și pe platformele sociale – uneori întreprinse de personalități și funcționari guvernamentali – și față de lipsa de informații detaliate privind investigarea, urmărirea penală, condamnarea și sancționarea unor astfel de acte;

31. invită guvernul și autoritățile azere să respecte de urgență libertățile fundamentale și drepturile omului și să se abțină de la aplicarea nejustificată a dreptului penal pentru a limita aceste drepturi și libertăți; își exprimă îngrijorarea profundă că actele de încălcare a drepturilor fundamentale ale omului în Azerbaidjan se caracterizează printr-un tipar sistemic și larg răspândit și afectează drepturile cetățenilor la libertate și securitate;

32. regretă profund situația actuală a libertății mass-mediei în Azerbaidjan; își exprimă îngrijorarea cu privire la noua lege privind mass-media, adoptată în decembrie 2021, care interzice practic toate formele de jurnalism independent și activitatea jurnaliștilor azeri din exil; subliniază importanța fundamentală a libertății de exprimare și a libertății presei în societățile democratice; invită Azerbaidjanul să își sporească eforturile de creare a unui mediu de presă independent și pluralist, în concordanță cu recomandările incluse în avizul Comisiei de la Veneția din 17 și 18 iunie 2022; îndeamnă Azerbaidjanul să înceteze persecutarea bloggerilor, redactorilor, jurnaliștilor și organizațiilor mass-media, care sunt reținuți sau închiși în mod regulat pe baza mai multor acuzații, și să se asigure că aceștia au un mediu de lucru sigur; cere Azerbaidjanului să pună în libertate toți jurnaliștii și bloggerii aflați în prezent în închisoare din cauza opiniilor pe care le-au exprimat;

33. invită guvernul Azerbaidjanului să dezincrimineze defăimarea și să pună în aplicare recomandarea Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei privind protecția jurnalismului și siguranța jurnaliștilor și a altor actori din mass-media;

34. condamnă cenzurarea accesului la informații în Azerbaidjan și invită autoritățile să îmbunătățească accesul la internet și acoperirea rețelei de comunicații; invită autoritățile azere să alinieze legislația și practicile care afectează libertatea internetului la standardele europene;

35. recomandă ca SEAE, Comisia și statele membre să își intensifice sprijinul pentru societatea civilă și apărătorii drepturilor omului, precum și cooperarea cu aceștia, în special în ceea ce privește restricțiile impuse activității lor; invită guvernul Azerbaidjanului să lanseze un dialog politic regulat și aprofundat cu societatea civilă pentru a încuraja reforme ambițioase și consensuale la scară largă, menite să facă instituțiile mai democratice și independente, să promoveze drepturile omului și libertatea presei și să dezvolte un mediu de reglementare în care societatea civilă să poată funcționa fără ingerințe abuzive;

36. condamnă cu fermitate persecutarea și reprimarea, atât pe plan intern, cât și în străinătate, a activiștilor politici, a jurnaliștilor, a studenților, a apărătorilor drepturilor omului și a reprezentanților organizațiilor societății civile, inclusiv a celor arestați pentru apeluri publice la pace în timpul ciocnirilor din septembrie 2022, prin intimidări, arestări, tortură, detenții, campanii de calomnie, răpiri, interdicții de călătorie fără informarea persoanelor vizate și fără procese în justiție; îndeamnă Azerbaidjanul să pună capăt acestor practici și să elibereze toți deținuții politici și prizonierii de conștiință aflați în prezent în închisoare; regretă că Azerbaidjanul nu s-a conformat pe deplin la hotărârile Curții Europene a Drepturilor Omului; invită Azerbaidjanul să pună în aplicare pe deplin aceste hotărâri și să elimine întârzierile acumulate în punerea lor în aplicare; îndeamnă Azerbaidjanul să ia în continuare toate măsurile necesare pentru a preveni aplicarea arbitrară și motivată politic a legislației sale; își reafirmă poziția potrivit căreia eliberarea tuturor deținuților politici este o condiție indispensabilă pentru încheierea unui nou acord de parteneriat între UE și Azerbaidjan;

37. invită Consiliul să ia în considerare, în cadrul regimului mondial de sancțiuni al UE în materie de drepturi ale omului, impunerea unor sancțiuni individuale cu țintă precisă în cazul funcționarilor publici azeri care au comis încălcări grave ale drepturilor omului, de exemplu în cazul unor agenți de aplicare a legii, în special având în vedere frecvența actelor de violență comise de poliție asupra activiștilor politici, a apărătorilor drepturilor omului și a jurnaliștilor;

38. invită delegația UE și reprezentanții statelor membre în Azerbaidjan să își sporească sprijinul pentru activitatea apărătorilor drepturilor omului și, dacă este cazul, să faciliteze eliberarea de vize de urgență și să ofere adăpost temporar în statele membre; îndeamnă Azerbaidjanul să ratifice Convenția internațională privind protecția tuturor persoanelor împotriva disparițiilor forțate a Organizației Națiunilor Unite;

39. condamnă cu fermitate intimidările, amenințările cu moartea și tentativele de asasinare a oponentilor guvernului Azerbaidjanului, comise inclusiv în țări europene și asupra unor cetățeni azeri cărora li s-a acordat azil politic de către statele membre, cum a fost cazul lui Mahammad Mirzali în Franța; subliniază că, pentru statele membre, prevenirea oricărui act de represalii pe teritoriul lor este o chestiune care ține de democrație, de drepturile omului, precum și de securitate și suveranitate; insistă asupra faptului că Europol ar trebui să monitorizeze îndeaproape această problemă;

40. insistă ca Azerbaidjanul să asigure dreptul la întrunire pașnică și invită această țară să nu mai împiedice desfășurarea marșului de Ziua Internațională a Femeii;

41. subliniază importanța egalității între femei și bărbați și a reprezentării femeilor la toate nivelurile vieții sociale și politice; invită guvernul azer să ratifice Convenția Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice, să adopte Planul național de acțiune privind Rezoluția 1325 a Consiliului de Securitate al ONU privind femeile, pacea și securitatea, să pună în aplicare Strategia 2022-2025 privind egalitatea de gen a Programului ONU pentru dezvoltare și să adopte și să pună în aplicare politici de combatere a violenței domestice și de gen; insistă cu fermitate ca autoritățile din Azerbaidjan să desfășoare o investigație promptă, imparțială și eficace în legătură cu fiecare incident de violență, discriminare și hărțuire a femeilor raportat și să combată impunitatea; invită autoritățile din Azerbaidjan să pună capăt hărțuirii sistematice a apărătoarelor drepturilor omului, a jurnalistelor și a altor femei care lucrează în mass-media, precum și campaniilor de defăimare îndreptate în mod specific împotriva genului, detenției, ingerințelor arbitrare și nelegitime în viața privată, corespondență și alte comunicații private;

42. reamintește că Parlamentul a adoptat o poziție clară cu privire la nediscriminarea persoanelor LGBTIQ și la protejarea acestora împotriva discriminării prin lege și în practică, precum și cu privire la urmărirea în justiție a tuturor abuzurilor, discursurilor de incitare la ură și violențelor fizice comise împotriva lor; îndeamnă, prin urmare, autoritățile azere să adopte o legislație împotriva discriminării, adăugând orientarea sexuală, identitatea și exprimarea de gen și caracteristicile sexuale ca motive interzise de discriminare; îndeamnă Azerbaidjanul să adopte proceduri civile,

administrative și/sau penale pentru a proteja persoanele împotriva discursurilor de incitare la ură și a infracțiunilor motivate de ură; invită autoritățile azere să reformeze legislația penală prin adăugarea motivelor menționate mai sus drept circumstanțe agravante și să combată violența motivată de fobie față de LGBTIQ; reiterează apelul PACE către autoritățile din Azerbaidjan de a investiga cazurile de arestare nelegitimă a persoanelor LGBTIQ și de a preveni și combate actele de violență comise de poliție asupra acestor persoane;

43. condamnă dezinformarea care provine din Azerbaidjan și are ca țintă Occidentul, în special în urma războiului de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei; observă că discursul îndreptat împotriva Occidentului este copiat fidel de la propaganda rusă, care include atacuri împotriva drepturilor LGBTIQ și presupuse amenințări la adresa valorilor tradiționale;

44. regretă profund că Azerbaidjanul nu a pus în aplicare pe deplin Convenția-cadru a Consiliului Europei pentru protecția minorităților naționale, deși a ratificat-o, încălcându-și astfel angajamentul de a apăra drepturile minorităților etnice, cum ar fi minoritatea Talish, lezghinii, armenii și kurzii;

45. invită Azerbaidjanul să elimine restricțiile existente, să reducă povara administrativă pentru ONG-uri și să modifice legislația restrictivă privind înregistrarea, funcționarea și finanțarea ONG-urilor; invită Azerbaidjanul să elimine restricțiile existente asupra comunităților religioase, în special în ceea ce privește înregistrarea și finanțarea acestora; invită Azerbaidjanul să elimine restricțiile legislative existente care se aplică în cazul instituțiilor donatoare și al organizațiilor internaționale care sprijină activitățile societății civile; invită Comisia Europeană să își intensifice eforturile depuse în Azerbaidjan pentru ridicarea restricțiilor asupra activității societății civile, pentru adoptarea unor noi legi și pentru facilitarea unei implicări mai ample a ONG-urilor independente în proiectele finanțate de UE și în monitorizarea punerii în aplicare a acordului de parteneriat și cooperare;

46. este profund îngrijorat că proiectul de lege privind partidele politice ar putea limita și mai mult libertatea de asociere a cetățenilor azeri, făcând mai dificilă înregistrarea partidelor politice; îndeamnă Azerbaidjanul să își reformeze cadrul juridic electoral pentru a-l alinia la standardele și obligațiile internaționale, să garanteze drepturile și libertățile protejate prin Constituție și să abordeze recomandările încă nepuse în aplicare ale Biroului pentru Instituții Democratice și Drepturile Omului și ale Comisiei de la Veneția; solicită organizarea de alegeri în conformitate cu standardele internaționale și cu respectarea angajamentelor Azerbaidjanului în calitate de stat participant la OSCE;

Buna guvernare, justiția, statul de drept și lupta împotriva corupției

47. își exprimă îngrijorarea cu privire la lipsa persistență de independență, imparțialitate și eficacitate a sistemului judiciar, precum și la transparența deciziilor acestuia și la deficiențele procedurale sistemice; îndeamnă Azerbaidjanul să reformeze sistemul judiciar și de urmărire penală pentru a asigura independența deplină a sistemului judiciar, inclusiv a Consiliului judiciar și juridic, în care nu trebuie să intervină agenți de aplicare a legii pentru a spori încrederea cetățenilor în sistemul judiciar; îndeamnă, în plus, Azerbaidjanul să pună capăt restricționării accesului la barou pentru avocații implicați în cauze legate de drepturile omului și să înceteze să folosească proceduri disciplinare ca mijloc de constrângere a respectivilor avocați; îndeamnă autoritățile să alinieze Codul de conduită la standardele internaționale privind libertatea de exprimare; invită Azerbaidjanul să garanteze dreptul la servicii juridice furnizate de avocați independenți și să asigure respectarea acestuia; observă măsurile luate pentru consolidarea independenței sistemului judiciar în conformitate cu Decretul prezidențial din 3 aprilie 2019 intitulat „Aprofundarea reformelor din sistemul judiciar-juridic”, inclusiv acțiunile legislative și administrative puse în aplicare pentru a asigura independența sistemului judiciar și a judecătorilor; încurajează Azerbaidjanul să își continue eforturile de punere în aplicare a recomandărilor relevante ale Grupului de state împotriva corupției în domeniul consolidării independenței sistemului judiciar;

48. regretă progresele limitate înregistrate de Azerbaidjan în ceea ce privește prevenirea și combaterea corupției; observă adoptarea Planului național cuprinzător de acțiune pentru consolidarea luptei împotriva corupției, care vizează consolidarea și întărirea eforturilor anticorupție ale autorităților; invită Azerbaidjanul să abordeze lipsa unui sistem eficace de declarare a averilor pentru deputații în parlament, pentru judecători și procurori, să consolideze rolul sistemului judiciar în cadrul Consiliului Judiciar-Juridic și să elimine influența abuzivă a guvernului asupra parchetului; regretă că Azerbaidjanul nu dispune de un sistem transparent al finanțelor publice, inclusiv pentru achiziții publice și licitații;

49. condamnă activitățile Azerbaidjanului de acaparare a elitelor din mai multe organizații internaționale cu scopul de a dilua criticile internaționale ale regimului, în special în domeniul drepturilor omului, după cum arată cazul unor membri actuali și foști membri ai PACE care „s-au implicat în activități cu componente de corupție” în favoarea Azerbaidjanului;

Provocări geopolitice și în materie de securitate

50. salută sprijinul oficial al Azerbaidjanului pentru independența, suveranitatea și integritatea teritorială a Ucrainei, precum și ajutorul umanitar acordat Ucrainei în timpul războiului în curs; este foarte îngrijorat totuși de Declarația privind interacțiunea aliată dintre Republica Azerbaidjan și Federația Rusă, semnată în februarie 2022, la Moscova; observă, în plus, că Azerbaidjanul nu și-a exprimat susținerea față de rezoluțiile votate în cadrul Adunării Generale a ONU cu privire la războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei și îndeamnă Azerbaidjanul să se asigure că nu se eludează sancțiunile împotriva Rusiei;

51. își exprimă îngrijorarea cu privire la acțiunile teroriste și de destabilizare din Caucazul de Sud; condamnă cu fermitate orice act de terorism; salută cooperarea în materie de securitate dintre UE, statele sale membre și Azerbaidjan și sprijină pe deplin aprofundarea în continuare a cooperării în domeniul combaterii terorismului; face apel, în special, la o cooperare mai strânsă în domeniul combaterii terorismului, a radicalizării și a extremismului islamist;

52. condamnă utilizarea ilicită și la scară largă de către Azerbaidjan a software-ului de supraveghere Pegasus al Grupului NSO și a măsurilor de securitate cibernetice represive împotriva jurnaliștilor, a bloggerilor, a apărătorilor drepturilor omului, a avocaților și a politicienilor și invită autoritățile azere să se abțină de la utilizarea acestora; îndeamnă din nou, în plus, Comisia să creeze o listă cu software-urile de supraveghere ilicite și să actualizeze lista în permanență; invită UE și statele membre să utilizeze această listă pentru a asigura diligența necesară deplină în materie de drepturi ale omului și verificarea corespunzătoare a exporturilor de tehnologie de supraveghere europeană și a asistenței tehnice și a importurilor către statele membre care prezintă un risc clar pentru statul de drept; își reiterează apelurile de înființare a unui laborator al cetățenilor UE, alcătuit din jurnaliști, experți în drepturile omului și experți în ingineria inversă a programelor malware, care ar contribui la detectarea și expunerea utilizării ilegale a programelor informatice în scopuri ilicite de supraveghere;

53. reamintește rolul important de coordonare jucat de Azerbaidjan în organizațiile multilaterale în legătură cu combaterea pandemiei de COVID-19;

54. condamnă cu fermitate exercițiile militare ale Iranului de-a lungul frontierei dintre Azerbaidjan și Iran bazate pe scenarii agresive; invită Republica Islamică Iran să înceteze orice provocare și să respecte integritatea teritorială și suveranitatea Azerbaidjanului;

Energie, comerț, mediu, cooperare economică și conectivitate

55. recunoaște finalizarea coridorului sudic al gazelor între Azerbaidjan și Europa și prima livrare de gaze în decembrie 2020; recunoaște rolul strategic jucat de Azerbaidjan ca furnizor de energie fosilă pentru UE și salută disponibilitatea sa de a contribui și mai mult la obiectivele UE în ceea ce privește securitatea, diversificarea aprovizionării cu energie și neutralitatea climatică, astfel cum sunt prevăzute în Pactul verde european; regretă că ambiția Azerbaidjanului de a fi un partener strategic în domeniul energiei nu este egalată de eforturile sale de reformă democratică și respectare a libertăților fundamentale și a drepturilor omului; invită Comisia să sprijine investițiile străine ale partenerilor internaționali menite să sporească conectivitatea între UE și Azerbaidjan; solicită Comisiei să garanteze că nu se fac importuri de gaze naturale din țări din afara UE care să mascheze de fapt importuri de gaz rusec, care face obiectul sancțiunilor europene; invită Azerbaidjanul să pună în aplicare reforme în conformitate cu angajamentele sale internaționale;

56. ia act de noul memorandum de înțelegere dintre UE și Azerbaidjan privind un parteneriat strategic în domeniul energiei, semnat de președintele Aliiev și de președinta Comisiei, Ursula von der Leyen, la Baku, la 18 iulie 2022, care pune bazele unei viitoare cooperări în domeniul energiei verzi și include un angajament de a dubla capacitatea coridorului sudic al gazelor pentru a livra anual cel puțin 20 de miliarde de metri cubi de gaz către UE până în 2027; regretă, cu toate acestea, că memorandumul se axează doar pe cooperarea în domeniul energiei și nu face obiectul niciunei condiționalități; salută participarea Azerbaidjanului la programul EU4Energy și îndeamnă țara să facă progrese mai mari în ceea ce privește eficiența energetică;

57. subliniază potențialul Azerbaidjanului ca producător și viitor exportator de energie din surse regenerabile, în special energie eoliană offshore și hidrogen verde, și invită Comisia și statele membre să întărească cooperarea dintre UE și Azerbaidjan în acest domeniu pentru a sprijini eforturile acestei țări de a evolua de la un furnizor de petrol și gaze naturale la un partener al UE în domeniul energiei din surse regenerabile; subliniază că utilizarea combustibililor fosili nu va face altceva decât să agraveze urgența climatică cu care ne confruntăm; subliniază că UE ar trebui să investească în energie din surse regenerabile pentru a-și îndeplini angajamentul climatic; invită autoritățile azere să ia măsuri cruciale de accelerare a dezvoltării producției de energie din surse regenerabile și să mărească eficiența energetică;

58. invită Azerbaidjanul să își sporească în continuare angajamentul de combatere a schimbărilor climatice și de protecție a mediului; încurajează Azerbaidjanul să stabilească obiective mai ambițioase de reducere a emisiilor în cadrul contribuției sale stabilite la nivel național și să își asume un angajament serios de reducere a emisiilor;

59. ia act de progrese înregistrate în negocierea unui nou acord bilateral cuprinzător UE-Azerbaidjan și invită părțile implicate în negocieri să aibă în vedere, în cadrul noului acord, o cooperare consolidată în afara sectorului energetic; insistă asupra faptului că trebuie să se acorde prioritate drepturilor omului, statului de drept, democrației și bunei guvernanțe; încurajează o mai mare cooperare interparlamentară între UE și Azerbaidjan, cu o agendă amplă de chestiuni de interes reciproc; subliniază că buna guvernanță și respectarea dreptului internațional și a standardelor internaționale sunt cruciale pentru a obține pacea durabilă cu vecinii Azerbaidjanului și în regiune în general;

60. salută fluxurile comerciale semnificative dintre UE și Azerbaidjan și nivelul ridicat al investițiilor UE în Azerbaidjan; subliniază că Planul economic și de investiții pentru Parteneriatul estic ar putea mobiliza până la 2 miliarde EUR în investiții suplimentare pentru construirea unei economii dinamice și reziliente, ceea ce va aduce beneficii concrete populației Azerbaidjanului și va sprijini tranziția verde și cea digitală a acestei țări; solicită UE să sprijine în continuare dezvoltarea regională în Azerbaidjan, inclusiv dezvoltarea rurală, agricultura și siguranța alimentară și salută inițiativele emblematice menite să sprijine sustenabilitatea economică și reziliența Azerbaidjanului; ia act de potențialul de cooperare viitoare cu întreprinderile și investitorii europeni în contextul proiectelor de reabilitare și reconstrucție din Azerbaidjanului;

61. regretă că Azerbaidjanul a făcut doar progrese minime în efortul de a elimina cele mai grave forme de muncă a copiilor, exploatarea sexuală și cerșitul forțat;

62. observă că deblocarea legăturilor regionale de transport și comunicații va crea o oportunitate semnificativă de dezvoltare socioeconomică în Caucazul de Sud; evidențiază că acest lucru trebuie realizat cu respectarea deplină a suveranității tuturor țărilor din regiune și că trebuie să se bazeze pe principiul reciprocității; subliniază că, în cadrul acordului trilateral de încetare a focului din noiembrie 2020, Armenia și Azerbaidjanul au convenit să deblocheze legăturile dintre regiunile vestice ale Republicii Azerbaidjan și Republica Autonomă Nahicevan și să asigure legături între Armenia și Nagorno-Karabah;

63. salută inițiativa de a institui o nouă platformă regională Azerbaidjan-Georgia-Armenia și invită UE să sprijine cooperarea regională pentru a promova pacea, securitatea și prosperitatea în regiune;

64. recunoaște poziția geografică strategică a Azerbaidjanului ca poartă între Europa și Asia Centrală și regiuni mai îndepărtate, în cadrul așa-numitului „coridor central”, care, pentru a deveni complet operațional, va necesita investiții și finanțare din partea UE; subliniază că acest „coridor central” ar putea juca un rol important în identificarea unor alternative la rutele comerciale care trec prin Rusia;

65. îndeamnă, prin urmare, UE să sprijine Azerbaidjanul și țările învecinate în eforturile lor de a stabili legături transcaspiice și transcaucaziene și de a menține legături strânse cu Azerbaidjanul și cu țările din Asia Centrală în vederea dezvoltării unor proiecte de conectivitate între Europa, Caucazul de Sud și Asia Centrală; solicită realizarea unor progrese decisive în cadrul studiului pentru construirea gazoductului transcaspic, care ar contribui la securitatea aprovizionării cu energie și la diversificarea furnizorilor, a surselor și a rutelor către Uniunea Europeană, evitând tranzitul pe teritoriul Rusiei; invită Comisia să intensifice schimburile bilaterale în cadrul dialogului la nivel înalt privind transporturile;

66. invită guvernul Azerbaidjanului să valorifice mai bine programele și proiectele disponibile în cadrul Parteneriatului estic, în special pe cele care promovează contactele interpersonale între UE și Azerbaidjan, cum ar fi facilitarea călătoriilor și schimburile academice;

o

o o

67. încredințează Președintei sarcina de a transmite prezenta rezoluție Consiliului, Comisiei, Vicepreședintelui Comisiei/Înaltului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate și guvernului Azerbaidjanului.